

1.	Наставен предмет	ТОПЛИНСКИ МАШИНИ	
2.	Шифра	4M25OM04	
3.	Студиска програма	АФИ	
4.	Семестар (изборност)	летен (VI)	
5.	Цели на предмет	Запознавање со основните елементи на топлинските машини за трансформација на енергијата (топлински турбини и мотори СВС, котелски постројки); постројките за директно користење на топлинската енергија (системи за греење и климатизација, системи за ладење и сушење); работни флуиди; топлински биланси и топлински процеси; коефициенти на полезно дејство.	
6.	Оспособен за (компетенции)	Препознавање на машините, уредите и системите што се анализираат, надзор и инспекција при изградбата, експлоатацијата и одржувањето.	
7.	Услов за запишување на предметот	1. Термодинамика 1 – потпис	
8.	Основна литература (до 3 наслови)	1. С. Арменски: Термотехнички машини и уреди, основен учебник, Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Скопје, 1995 2. И. Петровски: Парни котли, Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Скопје, 2004 3. М. Димитровски: Мотори СВС-теорија и современа опрема, Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Скопје, 2001	
9.	Број на кредити:	7	
10.	Вкупен расположив фонд на време	7 ECTS x 30 саати = 210 саати	
11.	Распределба на расположивото време	45 + 14 + 28 + 97 + 6 + 20 = 180 саати	
	11.1.	ПТН - Теоретска настава (15 x 3 саати)	45 саати
	11.2.	ЛВ - Лабораториски вежби (14 x 1 саат)	14 саати
	11.3.	АВ - Аудиторни вежби, консултации, видео проекции, стручни часописи, интернет.	28 саати
	11.4.	СУ - Самостојно учење, подготовка на материјал од 240 страници за тестови, (240/8=30 саати мин.).	97 саати
	11.5.	ТПЗ - Проверка на знаење со 2 теста (2 x 3 саати) Секој студент самостојно решава тест од 15 прашања. За секое прашање студентот дава краток одговор.	6 саати
	11.6.	СЗ - Самостојно решавање на четири задачи, (4 зад. x 5 саати)	20 саати
12.	Оценување	10 + 70 + 20 = 100 бода	
	12.1.	Посетеност на предавања до 10 бода (0.33 по саат)	10 бода
	12.2.	2 теста до 70 бода (2 x 35 бода)	70 бода
	12.3.	4 самостојни задачи до 20 бода (4 x 5 бода)	20 бода
	Студентот треба да освои најмалку по 30 % од предвидените бодови на секој од тестовите	Оценки:	
		од 50 до 60 бода	6 (шест)
		од 61 до 70 бода	7 (седум)
		од 71 до 80 бода	8 (осум)
		од 81 до 90 бода	9 (девет)
		над 90 бода	10 (десет)
13.	Услов за потпис и формален испит	реализирани активности 11.2. и 11.6.	

Не-де-ла	Предавања - теоретска настава		Лабораториски вежби		Аудиториски вежби	
	саа-ти	тема	саа-ти	тема	саа-ти	тема
I	3	Енергетика. Видови на енергија и класификација, извори на енергија. Значење на енергијата.	1	Запознавање со лабораторијата за Термоенергетика	2	Определување на долната топлинска моќ на цврсти и течни горива за согорување во парни котли.
II	3	Идни извори на енергија. Енергетски ресурси во Р. Македонија	1	Запознавање со инструментите за мерење на притисоци, протоци и температури.	2	Определување на загубите на топлина кај парен котел.
III	3	Парни котли. Основни поими, елементи, намена и класификација. Топлински биланс, топлински загуби и коефициенти на полезно дејство	1	Запознавање со опремата за мерење на основните параметри на парен котел	2	Пресметка на коефициентот на полезно дејство и потрошувачка на гориво.
IV	3	Класификација на огништата. Загревни површини на котелски агрегат.	1	Мерење на потрошувачката на гориво и производството на пара кај парен котел	2	Консултации во врска со I-та самостојна задача
V	3	Конструкции на парни котли. Опрема во котларница.	1	Инструменти за мерење и мерење на составот на излезните гасови од парен котел	2	Определување на загубите на енергија во турбински степен
VI	3	Топлински турбини и постројки. Основни поими, принцип на работа и класификација. Топлински процеси во турбинските степени	1	Запознавање со топлинските турбини во лабораторијата за ТЕ- парна и гасна.	2	Пресметка на коефициентот на полезно дејство на турбински степени.
VII	3	Загуби на топлина и коефициенти на полезно дејство. Повеќестепени турбини	1	Мерење на потрошувачката на гориво, притисоци и протоци на воздух и гасови кај гасната турбина.	2	Консултации во врска со II-та самостојна задача
VIII	3	Основни елементи на топлинските турбини. Основни елементи и класификација на парнотурбинските постројки	1	Определување на к.п.д. на гасната турбина	2	Пресметка на топлинските загуби низ прегради и со додатоци.
IX	3	Греење и ладење. Потребна топлина за греење. Системи за греење			3	Прв тест на материјалот од I до VI недела
X	3	Системи за централно греење. Постојки за проветрување.	1	Запознавање со грејните тела вградени во лабораторијата за греење и климатизација Мерење на параметрите на воздухот обработен во клима комората.	2	Определување на загубите на топлина за дадена просторија и објект.
XI	3	Ладилна техника. Компресорски ладилни машини и постројки	1	Запознавање со инструментите и мерење на параметрите во ладилната машина	2	Определување на ладилниот фактор кај компресорска ладилна машина.
XII	3	Мотори СВС. Основни поими, поделба и принцип на работа. Циклуси кај моторите СВС.	1	Запознавање со деловите и системите кај моторите во лабораторијата за мотори	2	Консултации во врска со III-та самостојна задача
XIII	3	Основни подвижни и неподвижни делови кај моторите СВС	1	Оштетувања кај подвижните и неподвижните делови кај моторите	2	Пресметка на термодинамичкиот к.п.д. на Ото и Дизел мотор.
XIV	3	Системи кај моторите СВС –за развод на работната материја и создавање на смеса	1	Мерење на потрошувачката на гориво и ефикасноста на мотор на пробен стол	2	Пресметка на загубите на топлина кај мотор СВС (Ото и Дизел)
XV	3	Системи кај моторите СВС -за палење, ладење и подмачкување	1	Определување на ефикасноста на Ото и Дизел мотор.	2	Определување на ефективниот к.п.д. кај Ото и Дизел мотори. Консултации во врска со IV-та самостојна задача
XVI						
XVII					3	Втор тест на материјалот од VII до XV недела
XVIII						
	45		14		34	

Задача 1	Парни котли: загуби, производство на пара, потрошувачка на гориво, кпд на котел	Задача 3	Греење: загуби на топлина, избор на грејни тела, избор на котел
Задача 2	Топлински турбини: брзински триаголник, загуби, кпд на турбински степен	Задача 4	Мотори СВС: циклуси, ефективни параметри на моторите СВС
Решенијата на задачите се предаваат во печатена форма			